

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

14 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte
Judecători

Petru Ursache
Anatolie Țurcan
Nadejda Toma

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în procuratura de circumscripție, Bălți, Formusatii Andrei, și de inculpatul Brînzaniuc Vitalie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 octombrie 2017, în cauza penală privindu-l pe

*Brînzaniuc Vitalie xxxx, născut la xx xx xxxx,
originar și domiciliat în xxxx xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.01.2017 – 26.05.2017;

Instanța de apel: 15.06.2017 – 11.10.2017;

Instanța de recurs: 16.01.2018 – 14.02.2018.

Asupra admisibilității recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 26 mai 2017, adoptată în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Brînzaniuc Vitalie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.151 alin.(1) Cod penal, la 4 ani închisoare, iar potrivit art.90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 4 ani.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *în fapt*, a constatat că Brînzaniuc Vitalie la 22.10.2016 aproximativ în jurul orei 23.00, după ce a consumat băuturi alcoolice la barul din satul Dărcăuți raionul Soroca, fiind sub influența alcoolului, aflându-se în ograda gospodăriei sale din satul Dărcăuți raionul Soroca, în urma unui conflict apărut cu Palii Ion, locuitor al satului Bădiceni raionul Soroca pe care l-a numit cu cuvinte necenzurate, deoarece ultimul a încercat să intre la el în ogradă, intenționat, și urmărind scopul

provocării de leziuni corporale lui Palii Ion, i-a aplicat acestuia câteva lovituri cu un băț din lemn în regiunea capului și peste diferite părți ale corpului, cauzându-i astfel conform raportului de expertiză medico-legală nr.xxx din 13.12.2016, plăgi contuze pe cap în regiunea frontală și occipitală, plagă contuză pe antebrațul drept, fractura liniară a osului frontal pe stânga cu hematom epidural cronic în regiunea frontală pe stânga (evacuat operator), contuzia lobului frontal pe stânga, care s-au produs prin mecanism de lovire repetată cu obiect contondent, de formă alungită, cu suprafața limitată, pot data din 22.10.2016 și se califică ca vătămare corporală gravă după criteriul pericol pentru viață.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, în drept, acțiunile inculpatului Brînzaniuc Vitalie întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(1) Cod penal, vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață.

3. Sentința a fost atacată cu apel de procuror, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Brînzaniuc Vitalie să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.151 alin.(1) Cod penal și stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, invocând blândețea pedepsei în raport cu cele comise, astfel solicitând excluderea prevederilor art.90 Cod penal.

Totodată, solicită de a încasa din contul inculpatului în beneficiul statului, cu titlu de cheltuieli judiciare suma de 57 lei pentru efectuarea expertizei medico-legale în privința părții vătămate Palii Ion.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 octombrie 2017, apelul declarat a fost admis, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Brînzaniuc Vitalie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.151 alin.(1) Cod penal, prin aplicarea prevederilor art.364¹ Cod de procedură penală, la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

De asemenea, instanța a respins cererea înaintată de procuror privind încasarea de la Brînzaniuc Vitalie în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 57 lei, ca fiind neîntemeiată.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat, că prezenta cauză a fost judecată de către prima instanță în procedura simplificată prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate de către inculpat, prin cererea depusă personal la data de 28 martie 2017 (f.d.91), până la începerea cercetării judecătorești pe caz.

Astfel, prima instanță, chestionându-1 pe inculpatul Brînzaniuc Vitalie, în ce privește recunoașterea bazei probante administrate pe caz și a faptelor reținute în rechizitoriu, în corespundere cu art.364¹ alin.(4) Cod de procedură penală, prin încheierea protocolară din 28 martie 2017 (f.d.93 verso) a admis cererea inculpatului, pe motiv că din probele administrate, rezultă că fapta este cert stabilită, iar în cauză sunt suficiente date cu privire la personalitatea sa, ce ar permite stabilirea corectă a pedepsei penale, după care a recurs la interogarea inculpatului potrivit regulilor de audiere a martorului, efectuând cercetarea nemijlocită a bazei probante administrate pe caz.

Instanța de apel a considerat, că judecând cauza penală prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității, veridicității și din punct de vedere al coroborării lor, corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului și a încadrat corect acțiunile acestuia în baza art.151 alin.(1) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a constatat că la stabilirea pedepsei, prima instanță nu a acordat deplină eficiență dispozițiilor art.61, 75 Cod penal, și a aplicat față de inculpatul Brînzaniuc Vitalie o pedeapsă prea blândă.

Astfel, instanța de apel a statuat că infracțiunea pentru care a fost recunoscut vinovat Brînzaniuc Vitalie face parte din categoria celor grave și sancțiunea prevede pedeapsa sub formă de închisoare de la 5 la 10 ani.

Instanța de apel a considerat ca neîntemeiată concluzia instanței de fond, precum că corijarea inculpatului este posibilă prin aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, or careva circumstanțe în acest sens n-au fost identificate, iar faptul recunoașterii vinei și examinarea cauzei într-o procedură simplificată a dus la aplicarea unei pedepse cu închisoarea aproape de limita minimă, ulterior reducerii acesteia prin prisma art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că scopul educativ și preventiv al pedepsei aplicate în cauza penală în privința inculpatului Brînzaniuc Vitalie nu poate fi atins decât prin, stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, reieșind din prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță a comis o eroare referitor la stabilirea pedepsei inculpatului Brînzaniuc Vitalie.

Instanța de apel a mai reținut că din materialele cauzei rezultă că acuzatorul de stat a solicitat încasarea a cheltuielilor judiciare în temeiul cheltuielilor pentru efectuarea expertizei medico-legale nr.250 „A,, din 12.12.2016, care a fost dispusă prin ordonanța organului de urmărire penală, pentru determinarea modului de apariție a mecanismului formării și gradul vătămarilor corporale ale victimei Palii Ion.

Astfel, măsurile invocate de procuror ca cheltuieli ce necesită a fi încasate din contul inculpatului constituie măsuri procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

Prin urmare, cheltuielile judiciare solicitate de către acuzatorul de stat: costul expertizei medico-legale nr.250 „A,, din 12.12.2016 reprezintă cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, iar normele procedurale nu prevăd de a fi încasate din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare în asemenea caz.

6. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare:

6.1. Procurorul, care invocând temeii pentru recurs prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia în latura civilă, din motiv că cheltuielile

judiciare în sumă de 57 lei, au fost suportate de către stat pentru efectuarea expertizei medico-legale și urmează a fi încasată de la inculpat.

Procurorul consideră că soluția instanței de apel, prin care a fost respinsă solicitarea referitor la încasarea cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual penale în vigoare.

Astfel, potrivit prevederilor art.227 alin.(1) Cod de procedură penală cheltuielile judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Aliniatul (3) al normei indicate este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Totodată, se relevă că legislatorul a expus suficient de clar în art.229 Cod de procedură penală că obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare se pune pe seama condamnatului.

6.2. Inculpatul Brînzaniuc Vitalie a declarat recurs ordinar prin care, invocând temei pentru recurs prevederile art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei contestate cu menținerea sentinței instanței de fond, susținând că este corectă și legală.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a pledat pentru o pedeapsă non-privativă de libertate în privința sa.

Recurentul susține că instanța de apel neîntemeiat a ajuns la concluzia că reeducarea și corectarea sa poate fi doar aplicându-i o pedeapsă sub formă de închisoare. În cauză există un șir de circumstanțe atenuante care permit aplicarea art.90 Cod penal, el a recunoscut vina sa încă la faza de urmărire penală, a restituit paguba, nu fost supus anterior unor sancțiuni penale sau contravenționale, se căiește de cele comise.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate, reieșind din următoarele.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

7.1. Cu referire la recursul ordinar declarat de procuror:

Potrivit textului, titularul invocă temeiul de drept prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și anume, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, atunci când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Din conținutul recursului, Colegiul atestă, că autorul în esență critică decizia instanței de apel în partea respingerii încasării din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea, în cadrul urmăririi penale, în privința victimei a expertizei medico-legale în sumă de 57 lei.

Așadar, Colegiul menționează, că chestiunea necesității exonerării inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare, a constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra căreia această instanță s-a expus întemeiat, concluzii susținute și de către instanța de recurs.

În cauza deferită judecării, recurentul solicită invocând prevederile art.227 Cod de procedură penală, încasarea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale în privința victimei, în sumă de 57 lei, motivând că legea nu obligă statul să suporte cheltuielile judiciare, ci doar să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

La cele invocate supra, instanța de recurs menționează, că aceste argumente ale recurentului sunt neîntemeiate, deoarece dispoziția art.143 Cod de procedură penală prevede că expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea circumstanțelor enumerate în actul nominalizat, inclusiv și în cazul când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

De asemenea, Colegiul penal relevă și stipulările art.143 alin.(2) Cod de procedură penală, unde este enunțat că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul bugetului de stat.

Totodată, instanța de recurs relevă dispoziția art.229 alin.(2) Cod de procedură penală, potrivit căreia, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare... Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Astfel, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Instanța de recurs reține, că expertiza nr.250 „A” din 07.12.2016, a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii circumstanțelor cauzei, constituind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În asemenea împrejurări, Colegiul penal statuează, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, prin numirea efectuării expertizei medico-legale, reprezintă cheltuieli judiciare ce urmează a fi achitate din bugetul de stat.

Prin urmare, sunt apreciate ca fiind corecte concluziile instanței de apel referitoare la respingerea solicitării înaintate de către acuzatorul de stat privind încasarea de la inculpatul, Brînzaniuc Vitalie, a sumei de 57 lei, cu titlu de cheltuieli suportate pentru efectuarea expertizei în prezenta cauză, just fiind reținute în acest sens prevederile art.143 alin.(2) Cod de procedură penală.

Pe cale de consecință, Colegiul penal, consideră că nu și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs invocat de către recurent, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în partea respingerii încasării cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

Având ca reper cele enunțate, Colegiul penal statuează, că argumentele invocate de procuror sânt nefondate, fapt ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.2. Cu referire la recursul declarat de către inculpatul Brînzaniuc Vitalie:

Precum a fost menționat supra, recurentul indică ca temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, în sensul că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, solicitând să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

Colegiul penal menționează că acest temei pentru recurs nu persistă în cauza dată, argumentând în acest context următoarele.

Cât ține de temeiul care cade sub incidența art.427 alin.(1) pct.10) Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează că este unul declarativ, deoarece în urma examinării materialelor cauzei și a conținutului deciziei instanței de apel, se constată că instanța de apel în decizia sa (f.d.151-155 vol. I) corect și-a motivat soluția în privința vinovăției inculpatului Brînzaniuc Vitalie și la aplicarea pedepsei a ținut cont de prevederile art.61 alin.(2) Cod penal și totodată a ținut cont și de criteriile de individualizare a pedepsei penale, prevăzute de art.75 Cod penal. Instanța de apel a luat în considerare, gravitatea infracțiunii săvârșite, precum și faptul că în instanță cauza a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală și astfel au fost reduse corect limitele pedepsei în conformitate cu prevederile alin.(8) a aceluiași articol, stabilindu-i lui Brînzaniuc Vitalie întemeiat pedeapsa cu închisoarea pe un termen de 4 ani, conform sancțiunii prevăzute la art.151 alin.(1) Cod penal.

Totodată, Colegiul penal reține că instanța de apel, legal a adoptat soluția în cauza dată în temeiul art.415 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală, a casat parțial sentința primei instanțe, în partea stabilirii pedepsei și a pronunțat în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a numit pedeapsa echitabilă aplicată inculpatului, în limitele sancțiunii, cu aplicarea prevederilor art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală și cu excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal.

Instanța de apel, reținând circumstanțele de fapt ale cauzei, și-a motivat concluzia sa printr-un cumul de probe administrate în cauză, cărora le-a dat o apreciere justă și obiectivă, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, în această parte hotărârile nefiind atacate.

În continuare, instanța de recurs conchide că, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art.61 Cod penal, să fie în strictă conformitate cu dispozițiile Părții speciale a Codului penal, ținându-se cont de limitele fixate în sancțiunea infracțiunii incriminate.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și de evitarea pe viitor a săvârșirii unor fapte infracționale. Individualizarea pedepsei

este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Prin urmare, Colegiul conchide că pedeapsa stabilită lui Brînzaniuc Vitalie a fost individualizată conform prevederilor legale ce reglementează acest aspect.

Din considerentele expuse, Colegiul penal nu constată nici o încălcare a normelor procesual-penale referitoare la judecare cauzei în ordine de apel în sensul invocat de recurent, dispunerea de către instanța de apel a executării reale a pedepsei închisorii fiind justificată, din care considerente urmează a se dispune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în procuratura de circumscripție, Bălți, Formusatii Andrei și de inculpatul Brînzaniuc Vitalie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 11 octombrie 2017, în cauza penală privindu-l pe *Brînzaniuc Vitalie xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 15 martie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma